

PATVIRTINTA

Lietuvos muzikos ir teatro akademijos senato
2015 m. vasario 18 d. nutarimu (protokolo Nr. 1-SE)
(aktuali redakcija nuo 2021 m. kovo 31 d.)

LIETUVOS MUZIKOS IR TEATRO AKADEMIJOS Į STUDENTĄ ORIENTUOTŲ STUDIJŲ STRATEGIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos muzikos ir teatro akademijos į studentą orientuotų studijų strategija (toliau – Strategija) yra dokumentas, kuriame aprašytos Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (toliau – Akademija, LMTA) misijos, vizijos, studijų, mokslo ir meno veiklos kokybės užtikrinimo politikos ir LMTA‘2030 strategijoje nurodyto tikslo – studentų skaičiaus kritinės masės palaikymas, studijų programų tobulinimas ir plėtra, aukšta studentų motyvacija ir įsitraukimas į studijų procesą – įgyvendinimo gairės.

2. Strategijos tikslas – sukurti į studentą orientuotų studijų aplinką, atitinkančią Bolonijos proceso politiką ir ECTS metodologiją, suteikiant galimybes studentui aktyviai dalyvauti studijų procese ir prisiimti atsakomybę už pasiektus studijų rezultatus.

3. Svarbiausios sąvokos:

3.1 **ECTS** – Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS), taikoma visose Bolonijos proceso šalyse.

3.2 **Bolonijos procesas** – vieningos Europos aukštojo mokslo erdvės kūrimas, grindžiamas studijų rezultatais, siekiant konkuruoti tarptautinėje studijų erdvėje su kitomis aukštojo mokslo sistemomis.

3.3 **Į studentą orientuotos studijos** – studijos, grindžiamos studijų rezultatais ir jų įrodymu.

3.4 **Kompetencija** – dinamiškas žinių, gebėjimų, vertybių ir požiūrių derinys, įgalinantis tinkamai atlikti veiklą.

3.5 **Studijų rezultatai** – teiginiai, kuriais, remiantis visuomenės ir darbo pasaulio reikalavimais, aprašoma, ką studentas žino, supranta ir geba padaryti pasibaigus studijų procesui. Studijų rezultatai apibūdinami žiniomis, gebėjimais, vertybėmis, požiūriais, susijusiais su aktualiais darbo rinkos ir visuomenės poreikiais ir demonstruojamomis kompetencijomis.

3.6 **Studijų modulis** – studijų programos dalis, sudaryta iš kelių turinio požiūriu susijusių dalykų, turinti apibrėžtą tikslą ir orientuota į tam tikrų studijuojančiojo kompetencijų ugdymą.

4. Kitos Strategijoje vartojamos sąvokos atitinka *Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studijų programų reglamente* vartojamas sąvokas.

II. VEIKLOS KONTEKSTAS

Politinė aplinka

5. Aukštojo mokslo reforma siejama su poreikiu reaguoti į ryškiai pasaulį keičiančią mokslo pažangą, pasikeitusią XXI a. visuomenę, darbo rinkos poreikius ir nuolat augančią konkurenciją. Žinių visuomenės formavimasis, būtinybė dirbantiems nuolat atnaujinti žinias, atsivėrusios galimybės lengvai keisti gyvenamąją ir darbo vietą, skatino Europos valstybes ieškoti glaudesnio bendradarbiavimo, siekiant palyginti skirtingas švietimo sistemas ir sudaryti galimybes mokytis visą gyvenimą.

6. Europos aukštosios mokyklos, pasirašiusios Bolonijos deklaraciją, įsipareigojo sukurti vieningą aukštojo mokslo erdvę, grindžiamą lengvai suprantama kvalifikacijų struktūra, kuri aprašyta studijų rezultatais. Tokia erdvė suteikė galimybes palyginti skirtingose aukštojo mokslo sistemose įgytas kvalifikacijas, palengvinti dėstytojų ir studentų judumą, užtikrinti aukštojo mokslo skaidrumą bei lankstumą.

7. Europos Komisija drauge su ES šalimis deda pastangas, kad gerėtų vadinamosios bendrosios kompetencijos, t. y. žinios, įgūdžiai ir požiūriai, kurie sudaro sąlygas besimokantiems asmenims būti patenkintiems savo veikla, o vėliau įsidarbinti ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Šioms bendrosioms kompetencijoms priskiriami bendravimo gimtąja kalba ir užsienio kalbomis, naudojimosi skaitmeninėmis technologijomis įgūdžiai, mokėjimas mokytis, socialinė ir pilietinė atsakomybė, iniciatyvumas ir verslumas, kultūrinis sąmoningumas ir kūrybingumas. Išvardintų įgūdžių įvaldymas aktualus meninės, humanitarinės, socialinės ir kt. veiklos sričių specialistams.

Studijų rezultatų samprata

8. Studijų rezultatai, atsižvelgiant į jų paskirtį, yra aprašomi trimis lygmenimis – instituciniu, nacionaliniu ir tarptautiniu:

8.1 Instituciniu lygmeniu studijų rezultatai panaudojami:

8.1.1 formuojant studijų turinį;

8.1.2 vertinant studijų pasiekimus;

8.1.3 nustatant įgytų kompetencijų vertinimo kriterijus, metodus ir priemones.

8.2 Institucinis studijų rezultatų panaudojimo lygis yra svarbiausias, nes tiesiogiai susijęs su studijų vykdymu ir kvalifikacinio laipsnio suteikimu ir parodo institucijos kokybės kultūrą.

8.3 Nacionaliniu lygmeniu studijų rezultatai panaudojami kuriant ir aprašant nacionalines kvalifikacijų sistemas, kurias sudaro studijų pakopų ar studijų krypties aprašai. Visi aprašai grindžiami studijų rezultatais. Jie parodo kompetentingumo lygį, kurį turi pasiekti studentas, kad jam būtų suteikta siekiama kvalifikacija.

8.4 Tarptautiniu lygmeniu studijų rezultatai panaudojami lyginant ir pripažįstant skirtingų šalių aukštojo mokslo kvalifikacijas ir užtikrinant studijų skaidrumą. Studijų rezultatų apibūdinimas tarptautiniu lygmeniu yra labiau apibendrintas negu nacionaliniu lygmeniu. Jų paskirtis – nurodyti studijų rezultatų skirtumus tarp studijų pakopų (bakalauro, magistrantūros ir doktorantūros).

Studijų rezultatai, kompetencijos ir kvalifikacija

9. Bolonijos proceso šalyse suteiktoms kvalifikacijoms tarpusavyje palyginti naudojami Dublino aprašai. Tai trumpi ir apibendrinti, su konkrečia studijų sritimi nesusiję studijų rezultatų aprašai, kurie parodo pagrindinius tam tikros kvalifikacijos pasiekimus.

10. Dublino aprašus turi ir meno studijų kryptys – kūrybinio sektoriaus studijos, muzika, teatras, kinas, šokis.

11. Dublino aprašai išskiria 5 pagrindines kompetentingumo sritis, kurios bendros visoms studijų pakopoms (pirmajai, antrajai ir trečiajai):

11.1 žinių ir supratimo;

11.2 žinių ir supratimo taikymo;

11.3 sprendimų priėmimo;

11.4 bendravimo;

11.5 studijavimo arba mokėjimo mokytis.

12. Lietuvos Respublikoje nustatytų kvalifikacijų, grindžiamų asmens veiklai reikalingomis kompetencijomis, lygių sistema nustatyta *Lietuvos kvalifikacijų sandaros apraše*.

13. Lietuvos aukštojo mokslo sistemoje teikiami kvalifikaciniai ir mokslo (meno) daktaro laipsniai apibūdinti *Studijų pakopų apraše*.

14. Svarbiausia sudėtinė kvalifikacijos dalis, patvirtinanti, kad pasiekti atitinkamos studijų programos numatyti rezultatai, yra kompetencija:

14.1 kompetencija suvokiama kaip asmens savybė, pasireiškianti dinamišku žinių, gebėjimų, vertybinių nuostatų deriniu, kuris yra būtinas tinkamai atlikti numatytą veiklą;

14.2 kompetencijos nustatomos atsižvelgiant į visuomenės, asmeninio tobulėjimo ir darbo rinkos poreikius;

14.3 kompetencijos yra subjektyvus matas, todėl studentų pasiektas kompetencijų lygis paprastai būna skirtingas;

14.4 kompetencijos pagal pobūdį skirstomos į bendrąsias ir dalykines. Tik bendrųjų ir dalykinių kompetencijų darba užtikrina visapusišką pasirengimą darbinei, mokslinei veiklai ar tolesnėms studijoms;

14.5 tos pačios kompetencijos gali būti ugdomos ne vienus metus, skirtingose studijų pakopose, todėl svarbu tinkamai apibūdinti ugdomų kompetencijų lygį;

14.6 kvalifikaciją paprastai sudaro kelios kompetencijos. Kompetencijos įgyjamos studijuojant ar mokantis neformalioju ar savaiminiu būdu.

15. Studijas reglamentuojantys dokumentai, aprašyti studijų rezultatais, parodo aukštosios mokyklos požiūrį į teikiamo išsilavinimo standartus ir atsakomybę už studijų kokybę.

16. Studijų rezultatais aprašytos studijų programos yra svarbios būsiesiems studentams, darbdaviams ir socialiniams partneriams, norintiems gauti informaciją apie specialisto įgytas kompetencijas.

ECTS – į studentą orientuotos studijos

17. Europos aukštojo mokslo suderinimo priemone tapo vieninga kreditų sistema (toliau – ECTS). Ji tapo priemone skatinti, aktyvinti ir plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą, pripažįstant skirtingose aukštojo mokslo sistemose įgytas kompetencijas.

18. ECTS yra į studentą orientuota sistema, pagrįsta nuosekliu realaus studentų darbo krūvio skaičiavimu, reikalingu numatytiems studijų programos rezultatams pasiekti:

18.1 kreditai skiriami studijuojantiems, kurie sėkmingai įvykdė visos studijų programos ar jos dalies (dalyko ar modulio) reikalavimus. Studijuojančiojo įgyti kreditai gali būti perkelti į kitą studijų programą, dalyką ar modulį;

18.2 remiantis Bolonijos proceso nuostatomis, kreditai gali būti skiriami ir už formalioju būdu įgytas kompetencijas, ir už neformaliojo bei savaiminio mokymo(si) metu įgytas ir pripažintas kompetencijas.

19. Kintant visuomenės poreikiams ir reikalavimams aukštajam mokslui, keičiasi požiūris ir į studijų programą. Palaipsniui pereita nuo į dalykus ar į jų turinį orientuotų studijų programų prie į studentą orientuotų, t. y., kompetencijomis grįstų studijų programų. To reikalauja susitarimai dėl vieningos Europos aukštojo mokslo erdvės kūrimo, siekiant bendrų aukštojo mokslo standartų ir įgytų kvalifikacijų pripažinimo.

20. Į studentus orientuotos studijos suprantamos kaip logiška, nuosekli ir skaidri studijų programa, sudaryta atsižvelgiant ne į dėstytojų galimybes ar studijų tradicijas, bet į studentui reikalingas įgyti kompetencijas.

21. Studijų programos skaidrumas užtikrinamas aiškiai formuluojant studijų programos teikiamas kompetencijas ir numatomus studijų rezultatus.

22. Numatomus studijų rezultatus nustato institucija – studijų programos rengėjai, prisiimdami atsakomybę už ugdomų specialistų parengimo kokybę. Studento pasiektų ir įrodytų studijų rezultatų pagrindu yra suteikiamas kvalifikacinis laipsnis, atitinkantis Lietuvos ir Europos kvalifikacijų sandarose nustatytus reikalavimus.

23. Studijų rezultatai apibrėžia studento siekiamą kompetencijų lygį ir yra studijų programos, dalyko ar modulio aprašo dalis. Kiekvienos studijų pakopos studijų rezultatai formuluojami atskirai. Kuo aukštesnė studijų pakopa, tuo sudėtingesnės arba aukštesnio lygio ugdomos kompetencijos.

24. Studentai turi skirtingus poreikius, lūkesčius ir mokymo(si) stilių. Todėl nėra vienintelio teisingo kelio studijų rezultatams pasiekti. Kiekviena aukštoji mokykla, fakultetas, katedra turi atrasti tinkamiausią sprendimą.

25. Į studentus orientuotų studijų nuostatos siejamos su kintančiu požiūriu į aukštojo mokslo sistemą ir jos kultūrą. Tai modernių mokymo(si) metodų paieškos ir diegimas, glaudesnė dėstytojo ir studento komunikacija, studento savarankiškumo ir atsakomybės už savo studijų rezultatus skatinimas.

26. Į studentus orientuotų studijų principai:

26.1 skatinti studentų motyvaciją ir atsakomybę už savo studijų rezultatus, sudarant galimybes formuoti studijų turinį pasirenkant studijų dalykus/modulius įstatymų ribose;

26.2 formuoti aktyvų studentų požiūrį į studijų procesą, diegiant naujus mokymo(si) metodus (pasyvų mokymą keičiant į aktyvų mokymąsi, diegiant e-mokymo(si) elementus, nuotolini mokymą(si) ir t.t.);

26.3 formuoti aktyvų studentų poreikį nuolat tobulėti, vengiant paviršutiniškumo ir skatinant gilintis į studijuojamus dalykus;

26.4 formuoti bendradarbiavimo tarp dėstytojo ir studento kultūrą, grindžiamą abipuse pagarba, dialogu ir bendrais kūrybiniais ir/ar moksliniais darbais;

26.5 nuolat tobulinti mokymo(si) metodus, ugdančius studentų savarankiškumą, kritinį mąstymą, gebėjimą pastebėti ir spręsti problemas, kelti klausimus ir ieškoti sprendimų;

26.6 formuoti studentų poreikį dalyvauti studijų kokybės tobulinimo procesuose, peržiūrint, vertinant ir tobulinant studijų rezultatus, programas, dalykų/modulių turinį, mokymo(si) metodus, vertinimo strategijas ir t.t.

III. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

27. Bolonijos proceso aplinkos kontekste Akademija atitinka visus formaliuosius į studentą orientuotų studijų požymius. Tai yra Akademijos **stiprybės**:

27.1 studijos yra grindžiamos studijų rezultatais, kurie panaudojami formuojant studijų turinį ir vertinant studijų pasiekimus;

27.2 suteikiamos kvalifikacijos atitinka Dublino aprašuose keliamus reikalavimus;

27.3 kompetencijos yra aprašytos numatomais studijų programų rezultatais;

27.4 išplėtotas ir aktyvus tarptautinis bendradarbiavimas suteikia galimybes studentams ir dėstytojams įgyti tarptautinės patirties, susipažinti su kitokia patirtimi ir naujais mokymo(si) metodais;

27.5 studentams sudarytos sąlygos perkelti kreditus tarp kursų bei institucijų;

27.6 studentai turi galimybę vertinti studijų kokybę (vykdomos studentų ir absolventų apklausos dėl atskirų dalykų turinio, mokymo(si) ir vertinimo metodų kokybės);

27.7 studentų atstovai kaip lygiateisiai nariai dalyvauja Akademijos tarybos, Senato, fakulteto tarybos veikloje, studijų programų komitetuose, visose darbo grupėse, kurios susijusios su studijų kokybe ir jos tobulinimu;

27.8 studentai turi teisę teikti apeliacijas dėl studijų rezultatų įvertinimo Akademijos nustatyta tvarka;

27.9 Akademijos vykdomos kokybės užtikrinimo ir priežiūros procedūros, apimančios pagrindinius studijų elementus.

28. Į studentus orientuotų studijų nuostatos verčia ekspansyviai keisti tradicinį mąstymą, susijusį su požiūriu į aukštąjį mokslą ir jo kultūrą. Su šia nuostata siejamos Akademijos **silpnybės**:

28.1 nepakankamai panaudojamos modernių mokymo(si) metodų diegimo galimybės;

28.2 nepakankamai glaudi dėstytojo ir studento komunikacija, susijusi su mokymo(si) metodų, studijų rezultatų vertinimo kriterijų ir vertinimo procedūrų aptarimu;

28.3 nepakankamas studento savarankiškumo ir atsakomybės už savo studijų rezultatus skatinimas;

28.4 studijų turinys formuojamas ne visada atsižvelgiant į kreditais nurodytą studento darbo krūvį, būtiną numatytiems rezultatams pasiekti;

28.5 ne visada studijų pradžioje studentai yra supažindinami su numatomais studijų rezultatais ir jų vertinimo kriterijais.

29. Į studentą orientuotų studijų principų įgyvendinimas siejamas su nepakankamai išnaudotomis **galimybėmis**:

29.1 skatinti studentų motyvaciją ir atsakomybę už savo studijų rezultatus;

29.2 sudaryti liberalesnes studijų turinio formavimo galimybes, pasirenkant studijų dalykus/modulius ir/ar gretutines studijas įstatymų ribose;

29.3 formuoti aktyvesnį studentų požiūrį į studijų procesą;

29.4 suteikti galimybes skirti kreditus už aktyvią veiklą, susijusią su studijų rezultatų pasiekimu už Akademijos ribų;

29.5 intensyviau panaudoti naujus mokymo(si) metodus – pasyvų mokymą keičiant į aktyvų mokymąsi, diegiant e-mokymo(si) elementus, nuotolinį mokymą ir t.t.;

29.6 skatinti studentų aktyvumą, susijusį su nuolatinio tobulėjimo poreikiu;

29.7 stiprinti studentų motyvaciją gilintis į studijuojamus dalykus;

29.8 skatinti ir palaikyti glaudesnio bendradarbiavimo tarp dėstytojo ir studento kultūrą, grindžiamą abipuse pagarba, dialogu ir bendrais kūrybiniais ir/ar tiriamaisiais darbais;

29.9 sudaryti sąlygas dėstytojams tobulintis, siekiant paskatinti naujų mokymo(si) metodų diegimą, ugdant studentų savarankiškumą, kritinį mąstymą, gebėjimą pastebėti ir spręsti problemas, kelti klausimus ir ieškoti sprendimų;

29.10 skatinti studentų ir dėstytojų poreikį dalyvauti studijų kokybės tobulinimo procesuose peržiūrint, vertinant ir tobulinant studijų rezultatus, programas, dalykų/modulių turinį, mokymo(si) metodus ir vertinimo strategijas.

IV. STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO KRYPTYS IR NUMATOMI POKYČIAI

30. Strategija įgyvendinama šiomis kryptimis:

30.1 Studijų kokybės užtikrinimas (ECTS ir studijų rezultatų dermė, studijų aplinka, mokymo/si metodai, vertinimo metodai, judumas, studijų ir ankstesnio mokymo(si) pripažinimas);

30.2 Parama studentams (studentų konsultavimas, socialinis aspektas);

30.3 Parama dėstytojams (profesinis ir akademinis tobulėjimas).

31. Numatomi pokyčiai:

31.1 Akademijos bendruomenė (dėstytojai, studentai, administracija) glaudžiai bendradarbiauja studijų kokybės užtikrinimo veiklose, kurdami į studentą orientuotų studijų turinį ir aplinką;

31.2 studentai aktyviai ir atsakingai dalyvauja studijų turinio, studijų rezultatų ir jų vertinimo, studijų kokybės stebėsenos ir tobulinimo veiklose;

31.3 dėstytojai nuolat tobulina savo pedagoginę kvalifikaciją, taiko naujus mokymo(si) ir vertinimo metodus;

31.4 dėstytojai ir studentai nuolat bendradarbiauja aptardami studijų rezultatus ir jų pasiekimo lygį, mokymo(si) metodus;

31.5 į studentą orientuotos studijos tampa profesionalaus požiūrio į savo darbą ir kintančius visuomenės poreikius išraiška, pasireiškianti visos Akademijos bendruomenės kolegišku bendradarbiavimu, siekiant nuolatinio atsinaujinimo ir tobulėjimo.

Strategijos įgyvendinimo programa

32. Programos tikslas – užtikrinti į studentą orientuotų studijų kokybę ir patrauklumą.

33. Programos uždaviniai:

33.1 užtikrinti stabilų studentų skaičių,

33.2 tobulinti studijų kryptių programų kokybę,

33.3 plėtoti virtualaus mokymo(si) galimybes.

34. Programos įgyvendinimo priemonės:

34.1 sudaryti Akademijoje vykdomų studijų kryptių kompetencijų žemėlapi, susietą su Lietuvos kvalifikacijų sandara ir Dublino aprašais (žr. Strategijos 10 punktą);

34.2 atnaujinti numatomus studijų programų rezultatus, atsižvelgiant į kompetencijų žemėlapi;

34.3 sukurti studentų darbo krūvio, susieto su kreditais, apskaitos metodiką;

34.4 atnaujinti studijų programas, įvertinant numatomų studijų rezultatų, ugdomų kompetencijų, studijų turinio apimties ir suteikiamų kreditų santykį, optimizuojant studentų darbo krūvį, būtiną studijų rezultatams pasiekti;

34.5 sudaryti vertinimo strategijų, metodų ir vertinimo kriterijų, naudojamų įgytų kompetencijų vertinimui, sąvadą;

34.6 aktyviau taikyti formaliojo ir neformaliojo mokymo(si) būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūras;

34.7 įgyvendinti modulinį studijų koncepciją;

34.8 aktyvinti nuotolinio ir e-mokymo(si) galimybių panaudojimą;

34.9 periodiškai nagrinėti ir pagal galimybes panaudoti studentų ir dėstytojų judumo programose įgytą gerą patirtį;

34.10 kurti ir nuolat vykdyti dėstytojų kvalifikacijos tobulinimo programas, skatinančias dalytis gerą patirtimi ir supažindinančias su naujais mokymo(si) metodais;

34.11 periodiškai vykdyti studentų ir absolventų apklausas, susijusias su studijų turinio, studijų rezultatų vertinimo ir studijų procesų kokybės vertinimu;

34.12 periodiškai organizuoti studijų kokybės dienas, kuriose būtų aptariami studentų apklausų rezultatai, nagrinėjamos problemos, ieškoma sprendimų.

35. Programos įgyvendinimo rodikliai:

35.1. studentų skaičius – ne mažiau 1000;

35.2. maksimaliam laikotarpiui akredituotos studijų kryptys – 100 proc;

35.3. studentų, kurių skaitmeninių įgūdžių lygis yra nepriklausomas vartotojas (*independent user*), dalis – 100 proc.
